

1825

455

114
СВѢЩЕННАА
ІСТОРІА

5. 605 684
ЦЕРКОВНА

СВѢТХІ-ВТЬ И НОВЫ-ВТЬ ЗАВѢТЪ

сокращенно сочинена

на Славено-Болгарскі-ЕГЪ АЗЫКЪ

схсз Пытаніа и ѿвѣты заради мал-

ки-тѣ дѣца ѿ еднѣго любоудна

и сѧ издава на пенатъ

18
настоаѣла-тѣ

I
8
ВЯСНІІМ Н. НѢНОВИЧА

ТИПОВ. ЧИТАЛ. ЗАД. СКАМ

9/21.
BIBLIOTHECA
der heiligen Kirchengeschichte
des alten und neuen Testaments.

ВЪ БУДИМЪ ГРАДѢ

Писмены Кралевскаго Оунгар. Всеучилища.

1825.

✓ 1825

Кра́йны-тѣ слова П. Ѡ. зна́менѣватъ,
Пы́таніе, (Ερωτήσεις)
Ѡвѣ́тъ, (Αποκρίσεις)

А́ слова-та ꙗ, іа, кой-то сѧ оупотре́кла-
ватъ оу́ тѣзи кни́га, пи́шѧт сѧ: ꙗ, та́мъ
дѣ́то сѧ произно́се е́динъ та́къв' гла́съ, кой-
то сѧ тѣ́гли вѣ́трѣ оу́гѣ́рло-то, и сѧ чѣ́ва
разли́чнѣ Ѡ а, напр. ма́жъ, кѣ́ща, пѣ́тъ,
рѣ́ка, сѣ́ндѣ́къ.

Іа́, та́мъ дѣ́то сѧ произно́се е́динъ та-
кѣ́въ гла́съ, кой-то сѧ тѣ́гли вѣ́трѣ оу́ гѣ́р-
ло-то, и сѧ чѣ́ва разли́чнѣ Ѡ іа, и́ли іе,
и́ли іа, напр. вѣ́рѣѣ, пра́вѣѣ, пи́ѣѣ, стои́ѣѣ, и про́ч.

Слово́ то, ꙗ, и́маше го Гла́венскі-етъ
наро́дъ оу́ вѣ́тхи-тѣ кни́ги, а по́слѣ го Ѡс-
та́виѣѣ, за́що́то и́ произноше́ніе-то на рѣ́-
-тѣ́ преѡбѣ́рнаѣѣ: а ны́е и́ до ны́нѣ дѣ́р-
жѣ́мъ та́коѡ-то произноше́ніе на ꙗ, за́то
и́мамы по́требность и́ да го пи́шемъ.

Помо́щницы на тѣ́зи кни́ги:

Госп. Анто́ній Іо́анновичъ	на 500.
Госп. Іо́аннъ На́новичъ	на 500.
Госп. Пе́тко Ми́хайловичъ	на 100.
Госп. Ха́ри Іо́рданъ Х. Ге́новичъ	на 200.
А́ батіа́й Н. Не́новичъ и́ма сѣ́чки-тѣ дѣ́гнъ, ко́лко-то сѧ ту́парѣѣѣ Ѡ тѣ́хъ.	

ГЛА́ВА А́.

За со́творѣніе-то на свѣ́тъ-тъ.

- П. Ко́й е́ со́твори́лъ то́йзи свѣ́тъ;
Ѡ. Бо́гъ: за́то сѧ зо́ве Творе́цъ на не́бе-то и́
на зе́мліѣ-та, и́ на сѣ́чки-тѣ тѣ́ри.
П. Ѡ ка́ко го е́ со́твори́лъ то́й;
Ѡ. Ѡ ни́що.
П. Я́ми ка́къ го е́ со́твори́лъ;
Ѡ. Го́мѣ сѣ́съ е́дно́ за́повѣ́даніе.
П. За ка́къѣѣ край;
Ѡ. За ра́ди просла́вленіе-то на и́ма-то сво́е,
и́ да іа́ви на со́зданны-тѣ ра́боти сво́ѣѣ-та
блָа́гость.
П. За ко́лко де́на го е́ напра́вилъ;
Ѡ. За ше́сть де́на.
П. Ка́ко е́ напра́вилъ оу́ пе́рвы-етъ де́нь;
Ѡ. Не́бе-то, и́ зе́мліѣ-та, а по́дѣ́ръ тѣ́хъ
ви́дѣло-то, и́ли свѣ́тлость-та.

П. Я що є оу дѣлѣ-етѣ дѣнь направилъ:

Ѡ. Оукраи твѣрдѣ-та небеса, то єсть
направи небесны-тѣ тѣла и положи всако
на мѣсто-то мѣ на онова постранно ѡ-
стоаніе, дѣто є междѣ земли-та и небе-то.

П. Що є пакѣ оутрѣтѣ-етѣ дѣнь направилъ;

Ѡ. Раздѣлилъ є вода-та ѡ земли-та, и за-
повѣдалъ на земли-та, да произведе и зѣ
себе сакакво бѣліе, (травы и дѣрвѣта)

П. Я що є направилъ оу четвѣрты-етѣ дѣнь;

Ѡ. Слѣнце-то, мѣсяцѣ-тѣ, и звѣзды-тѣ;

П. Оу пѣты-етѣ дѣнь пакѣ що є произвелъ;

Ѡ. Произвелъ є птицы-тѣ сакаква рода, и
рыбы-тѣ и зѣ вода-та.

П. Я оу шѣсты-етѣ дѣнь како є направилъ;

Ѡ. Направилъ є сички-тѣ живѣотины на зе-
мли-та и челоука-тѣ по образѣ и по по-
добію свою.

П. Створилъ ли є нѣщо оу седмы-етѣ дѣнь;

Ѡ. Подѣръ тѣзи створѣны рабѣти, ни є
створилъ нищо ново.

П. Ѡ. како є направилъ Бѣгъ пѣрвы-етѣ че-
лоука;

Ѡ. Тѣло-то мѣ є направилъ ѡ земли-та.

П. Ями дѣшѣ-та какѣ є произвелъ;

Ѡ. Като є дѣхналъ оу лицѣ-то мѣ: и то
єсть по образѣ и по подобію Бѣжію.

П. Защо є Бѣгъ створилъ челоука-тѣ;

Ѡ. Като да го познає, и да го любѣ: и да
бѣди полѣзенѣ на сички-тѣ дѣлѣ.

П. Ѡ какѣ є была создана пѣрва-та жена;

Ѡ. Ѡ ребрѣ-то на пѣрвы-етѣ челоука.

П. Я защо такѣ;

Ѡ. Да покаже сѣ това, чи сѣ ѡ єднѣ
плѣть и ѡ єднѣ кѣсть.

П. Какѣ сѣ сѣ называли пѣрвы-тѣ двѣ чѣла;

Ѡ. Мужѣ-тѣ сѣ є называлъ Ядамѣ, а же-
на-та бѣла.

П. Гдѣ ги є поставилъ Бѣгъ;

Ѡ. Оу Рай-етѣ зѣмленый.

П. Що є бѣлъ Рай-етѣ зѣмленый;

Ѡ. Рай-етѣ є бѣлъ прѣкрѣсна градина, ко-
то Бѣгъ є насадилъ, и а далъ Ядамѣ и
бѣли, да сѣдѣ-тѣ тамѣ.

П. Оу какѣ состоаніе сѣ живѣли-тѣ тамѣ;

Ѡ. Оу совсѣмѣ добрѣ, спокойно (мирно)
бѣело, и іѣще бѣли сѣ и беземѣртны.

ГЛАВА Б.

За грѣхѣ-тѣ на пѣрвы-етѣ чѣлѣ.

П. Ѡстанахѣ ли свѣгда оутѣла свѣто и
блѣженно состоаніе;

Ѡ. Ни сѣ: зашто го загѣбѣхѣ, като не-
послѣшахѣ заповѣдѣ-та на створѣте-
ла-тѣ си.

П. Кой ѣ постворилъ тѣхъ на това;
 ѿ. Діаволъ-тъ, кой-то ѣ прелѣстилъ бѣхъ, да
 ѿкѣси ѿ плѣдъ-тъ смѣртный, дѣто ѣ бѣлъ
 запрещѣнъ (ѿпрѣнъ), пакъ тѣа ѣ поство-
 рила ѿ свѣтъ-етъ мѣжа.

П. Какъ ги ѣ наказалъ Богъ;

ѿ. Той ги ѿзгѣни ѿ Раѣ-тъ зѣмленъ.

П. Ями ѿстави ли ѿмъ той нѣкое оутѣше-
 ніе оу таково-то состоѣніе;

ѿ. ѿстави: зашѣ ѿмъ ѿбѣща да провѣди
 спасітелъ-тъ, кой-то щѣ да сѣтрѣи власть
 та сатѣновъ, ѿ тѣхъ да ѿзбѣви.

П. Оу каквѣ состоѣніе ѣ ѿстѣналъ человѣ-
 къ-тъ подѣръ грѣхъ-тъ;

ѿ. Оу совѣмъ бѣдно, каквѣ-то по тѣло-то,
 такъ ѿ по дѣшъ-та.

П. Каквѣ зло ѣ постигнало нѣгово-то тѣло;

ѿ. Голѣмы грѣдѣе, безпокѣйства, различ-
 ны бѣлѣсти, ѿ смѣртъ вѣременна.

П. Ями на дѣшъ-та щѣ ѣ постигнало;

ѿ. Помрачѣніе на оумъ-тъ ѿ развѣртность
 на бѣлѣ-та, то ѣсть склѣность на всѣка-
 квѣ зло; съ ѣднѣ рѣчь, злѣ мѣсль ѿ
 сѣрдѣце-

П. Ями тѣзѣ двѣ щѣ съ произвѣли;

ѿ. Сѣчки-тѣ грѣхѣ, ѿ престѣплѣніѣ, ѿ
 всѣко беззакѣніе.

П. Ями грѣхѣ-тѣ щѣ съ дѣнѣли;

ѿ. Смѣртъ-та вѣчна: зашѣ ѿбѣрѣцъ-тѣ на
 грѣхъ-тъ съ смѣртъ.

П. На пѣрвы-етъ человѣка кой съ бѣли пѣрвы-
 тѣ дѣца;

ѿ. Явѣлъ ѿ Кѣинъ;

П. Когѣ съ ѿнѣ тѣхъ родѣли;

ѿ. Подѣръ тѣхны-етъ грѣхъ оу Раѣ-етъ
 створѣнъ.

П. Стѣнахъ ли тѣхны-тѣ дѣца оучѣстницы
 на тѣхны-тѣ грѣхѣ;

ѿ. Не сѣмъ дѣца-та тѣхны, но ѿ на дѣца
 та ѿмъ дѣца-та, то ѣсть сѣчко-то тѣхно
 потѣмство.

П. Продѣлѣва ли сѣ ѿще грѣхъ-тъ тѣхнѣ;

ѿ. Продѣлѣва сѣ: зашѣ сѣчки-тѣ лѣди съ
 тойзѣ грѣхъ сѣ зачѣнѣватъ, ѿ сѣ рѣжда-

ГЛАВА Г.

за потѣпъ-тъ, ѿ законъ-тѣ ѣстѣственный.

П. Кой ѣ бѣлъ пѣрвы-етъ оубѣйца на свѣтѣ-тѣ;

ѿ. Кѣинъ, кой-то ѣ оубѣилъ бѣрата си Явѣла.

П. Зашѣ го ѣ оубѣилъ той;

ѿ. Зашѣто завидѣ нѣговъ-та добродѣтель.

П. Бѣхъ ли сѣчки-тѣ лѣди такъ злонѣрав-
 ны каквѣ-то ѿ ѿнъ;

ѿ. Наймнѣгъ такѣизѣ съ бѣли.

- П. Не сѣ ли ѣ намерилъ нѣкой челоуѣкъ, кой
то да ѣ былъ пріятенъ и оугоденъ Бѣгъ;
Ѧ. Ѧдинъ такъвъ ѣ былъ Нѣе.
П. Какъ ѣ наказалъ Бѣгъ тѣхъ;
Ѧ. Схъзъ потѣпъ-тѣ.
П. Амь шѣ ѣ тѣ потѣпъ;
Ѧ. Потѣпъ-тѣ ѣ голѣмо наводненіе, коѣ-то
ѣ сичкъ-та зѣмля сѣсъ водѣ покрѣло.
П. Шѣ сѣ ѣ слѣчило сѣсъ хѣра-та,
Ѧ. Сички-тѣ сѣ сѣ оудавили оу тѣзѣ водѣ.
П. Шѣ ѣ пакъ станало сѣ дрѣги-тѣ животны;
Ѧ. И тѣ сички-тѣ сѣ помрѣли оу водѣ-та.
П. Шѣ сѣ ѣ слѣчило сѣсъ Нѣе -
Ѧ. Бѣгъ ѣ негѣ оупазилъ неповрѣденъ оу
ковчѣгъ-тѣ.
П. Шѣ ѣ тѣ ковчѣгъ Нѣевъ,
Ѧ. Голѣма корабля (геміа), коѣ-то ѣ напра-
вилъ Нѣе по заповѣсть Бѣжѣа.
П. Гамъ тѣй ли сѣ ѣ спасилъ Ѧ потѣпъ-тѣ;
Ѧ. Гамъ тѣй сѣсъ фамиліа-та си.
П. И кой іѣще сѣсъ негѣ;
Ѧ. Іѣще и Ѧ сички-тѣ свѣровѣ и птицы Ѧ
сѣкакъвъ рѣдъ по двѣ.
П. Даклѣ наші братіа ли сѣ сички-тѣ люди;
Ѧ. Наші братіа: зашѣ всѣ Ѧ іадама и Нѣа
произхѣждамы: іадамъ ѣ повѣлъ сѣме-то,
а Нѣе го оупазилъ.

- П. Імахъ ли тогѣзѣ хѣра-та нѣкой законъ;
Ѧ. Імахъ ѣстѣственны-ѣтѣ законъ.
П. Шѣ ѣ законъ-тѣ ѣстѣственный;
Ѧ. Тѣй ѣ рѣзѣмъ-тѣ и сѣвѣсть-тѣ.
П. Тѣзѣ какъо оучѣтѣ насъ да стрѣвамы
срѣшѣ Бѣга;
Ѧ. Да не почитамы ѡсвѣнь негѣ никакъвъ
направѣ за Бѣга, и да сѣ покорѣвамы со-
вершенно на неговъ-тѣ законъ.
П. Амь срѣшѣ дрѣги-тѣ хѣра шѣ вели;
Ѧ. Да не стрѣвамы дрѣгомъ нишѣ таково,
какъо-то намъ дрѣги да стѣори не шѣмъ.
П. Амь срѣшѣ сѣмы насъ шѣ заповѣда;
Ѧ. Да оумѣравамы наші-тѣ страсти, и
пожелѣнѣа.
П. Пѣзѣхъ ли тѣйзѣ законъ ѣстѣственный
Нѣевъ-тѣ потѣмцы; (ѣпоуѣоѣ)
Ѧ. Ни сѣ: амь іѣще по много станѣхъ не-
чѣстѣвъ. (ѣсѣвѣѣс)
П. Оу какъо сѣ прѣгрѣшилѣ-тѣ прѣтивъ Бѣга;
Ѧ. Оутовѣ: зашѣ наймногѣ-то, вмѣстѣ по-
клонѣнѣе Бѣгъ, поклѣнали сѣ сѣ на напра-
вѣ-та, тѣ ѣсть, на слѣнцѣ-то, на мѣса-
цѣ-тѣ, и на дрѣги направѣ.
П. Ни сѣ ли почѣли мѣждѣ сѣбѣ си да прѣ-
вѣхѣтѣ нѣкакъвъ Беззакѣнѣа;
Ѧ. Прѣвили сѣ тѣжѣрдѣ много: зашѣ ни сѣ
почѣтовали родѣтели-тѣ си, оубѣвали сѣ,
грѣбили сѣ, и клеветѣли дрѣгъ на дрѣга,
правѣа ни сѣ пѣзѣли, и сѣвѣсѣмъ сѣбѣ
тѣ лошѣво исканѣе послѣдовали сѣ.

ГЛАВА А.

за Авраама и други Праотцы.

П. **Г**аѣ ѣ пазинз законъ-тъ естѣственный;
подирз потопъ-тъ;

Ѡ. Оу фамиліа-та Симовъ сына Нѡева.

П. Гясъ когò ѣ Богъ направилз завѣтъ;

Ѡ. Гясъ Авраама.

П. Що мѡ ѣ ѡбѣщалз Богъ;

Ѡ. Какъ ще да произведѣ ѡ него голѣмъ народъ.

П. И що іѡще;

Ѡ. Какъ ще да мѡ даде земли-та Ханаанскъ.

П. Що іѡще по голѣмо;

Ѡ. Какъ ще да благослови въ негово-то сѣмѣ
сички-тѣ народы на земли-та.

П. Що знаменѡва то;

Ѡ. То знаменѡва, какъ ще да са роди Спа-
ситель ѡ плѣма-то Авраамово.

П. Каквò ѣ было знаменіе-то на завѣтъ-тъ
Божій съсъ Авраама;

Ѡ. Плòтъско-то ѡбрѣзаніе на мѣжски-тѣ дѣцѣ.

П. Кой ѣ былз сынз Авраамовъ;

Ѡ. Ісаакъ по ѡбѣщаніе-то Божіе ѡ Гѣрра
рожденъ.

П. Защо ѣ щѣлз Авраамъ даго принесѣ Богъ
на жертвѣ;

Ѡ. Катò да покаже своѣ-та покòрность предъ
Бòга.

П. Ями защо мѡ ѣ заповѣдалз Богъ тѡи;

Ѡ. Да въ искѡсилз вѣрѣ-та неговъ.

П. Кòлко сынове ѣ добылз Ісаакъ;

Ѡ. Два, Исѣва и Іакѡва.

П. Инакъ какъ сѣ ѣ называлз Іакѡвъ;

Ѡ. Ісраилъ, тѣкъ нареченъ ѡ Ангела (несоз-
данный) съсъ когò-то онъ сѣ бòрилъ.

П. Кòлкѡ сынове ѣ ималз онъ;

Ѡ. Дванѣдесать, и єднѣ дѣщирѣ.

П. Кой вѣхъ сынове-тѣ мѡ;

Ѡ. Рѡвимъ, Симѡнъ, Іуда, Данъ, Леви
Завѡлѡнъ, Ісахаръ, Гадъ, Асиръ, Нефѡла-
лимъ, Іѡсифъ, и Веніаминъ.

П. Какъ сѣ называватъ тѣ;

Ѡ. Патріарси, или праотцы: защо сѣкїи
ѣ былз главѣрь на своѣ-то плѣма.

ГЛАВА Б.

за рòбство-то вѣгѣпетско и Пѣсха.

П. **К**огò ѡ дванѣдесать-тѣхъ сынове по мнò-
го ѣ любилз Іакѡвъ;

Ѡ. Іѡсифа.

П. Защо го ѣ любилз толкози мнòго;

Ѡ. За негово-то добронравіе, и почтѣнность.

П. Що сѣ ѣ слѡчило затовѣ на Іѡсифа;

Ѡ. Братіа-та неговѣ ѡ ненависть продали сѣ
го оу вѣгѣпетъ, оу кой-то ѣ онъ былз

А́хлго врэме рѡвѣ: а́ по́слѣ ѣ́ стѣгналъ оу́
голѣмѣ́ чѣсть при ца́рѣ-тѣ.

П. Какво́ ѣ́ ство́рилъ то́й оу́ сво́ѣ-та вели́кѣ
си́лѣ и́ вла́сть сѣ́сѣ бра́тѣ-та си́;

Ѡ. То́й ги прости́, и́ ги засели́ оу́ вѣгѣпетѣ́
сѣ́сѣ си́чки-тѣ́ тѣ́хны фами́лїи.

П. Шо́ сѣ́ ѣ́ прилѣ́чило на сы́нове-тѣ́ Ісраїле-
вы́ оу́ вѣгѣпетѣ́;

Ѡ. Тѣ́ сѣ́ сѣ́ вѣсма́ распло́дили тамѣ́.

П. Шо́ ѣ́мѣ́ ѣ́ ство́рилъ дрѣ́гї-етѣ́ ца́рь вѣгѣ-
петскї́й;

Ѡ. Поди́ръ смѣ́рть-та́ Іѡсифовѣ́, то́й ѣ́ щѣ́лъ
да ги ѣ́стре́ки си́чки-тѣ́.

П. Я́ми ко́й ѣ́ ѡ́па́зилъ тѣ́хъ ѡ́ това́ злѡ́;

Ѡ. Бо́гъ всеблагї́й и́ всеси́лны́й.

П. Когѡ́ ѣ́ то́й оу́потре́билъ за ѣ́збавлѣ́нїе
то ѣ́мѣ́;

Ѡ. Моу́сеѣ́ вѣ́рнаго слѣ́гѣ́ своегѡ́.

П. Шо́ ѣ́ ство́рилъ Моу́се́й;

Ѡ. Ство́рилъ ѣ́ голѣ́мы чѣ́дѣ́сѣ́, катѡ́ да
наси́ли Фараѡ́на да ѣ́звѣ́рши за́повѣ́сть
та́ Бо́жїѣ́, то́ ѣ́сть, да ѡ́нѣ́сти сы́нове-тѣ́
Ісраїлевы́ ѣ́зъ вѣгѣпетѣ́.

П. Шо́ ѣ́ на́рѣ́дилъ Бо́гъ на Ісраїльтѣ́ни-тѣ́
да стрѣ́ватѣ́ предѣ́ ѣ́зла́зѣ́нїе-то тѣ́хно
ѣ́зъ вѣгѣпетѣ́;

Ѡ. Да наго́твиѣ́тѣ́ ѣ́днѣ́ Ѡсѡвї́тъѣ́ вѣ́чѣ́рїѣ́ и́
да ѣ́дѣ́тѣ́ сѣ́сѣ фами́лїи-тѣ́ си́: коѡ́-то вѣ́-
чѣ́ра сѣ́ зѡ́вѣ́ ѡ́ Іѡде́й-тѣ́ Па́сха.

П. Я́ми какво́ ѣ́ было́ то, Па́сха;

Ѡ. Ё́дїнъ Я́гнецъ ѡ́предѣ́ленъ на же́ртвѣ́,
когѡ́-то Ісраїлта́ни-тѣ́ сѣ́ ѣ́ли цѣ́лъ ѡ́пе-
чѣ́нъ вѣ́черь-та́ предѣ́ ѣ́зла́зѣ́нїе-то ѣ́зъ
вѣгѣпетѣ́, и́ ѡ́сѡвожѣ́нїе-то тѣ́хно.

П. Шо́ ѣ́ зна́меновало́ това́ ѣ́збавлѣ́нїе на
Ісраїлта́ни-тѣ́;

Ѡ. Тѣ́жѣ́де́ мно́го: то́ ѣ́сть, чи́ цѣ́ Бо́гъ оу́
врэ́ме да ѣ́збави́ сво́и-тѣ́ лю́ди ѡ́ ді́авол-
ско-то ро́бство, и́ ѡ́ грѣ́хѣ́-тѣ́.

ГЛАВА 5.

за́пѣ́тъѣ́нїе-то по́ пѣ́сты́нїѣ́-та́ и́ за
напи́саны-етѣ́ за́ко́нъ.

П. Кѣ́дѣ́ сѣ́ ѡ́ишли́ Ісраїлта́ни-тѣ́ поди́ръ
ѣ́зла́зѣ́нїе-то ѣ́зъ вѣгѣпетѣ́;

Ѡ. Оу́ зе́мліѣ́-та́ Ха́наѡ́нскѣ́, оу́ коѡ́-то ѣ́
Бо́гъ тѣ́хъ повѣ́лъ.

П. За́що́ ги ѣ́ повѣ́лъ тамѣ́;

Ѡ. Да ѣ́звѣ́рши сво́и-тѣ́ ѡ́бѣ́щѣ́нїѣ́.

П. Каќ сѣ́ тѣ́ премї́на́ли презъ́ червѣ́но-то мо́ре;

Ѡ. Бо́гъ ѣ́ подї́гналъ голѣ́мѣ́ вѣ́тѣ́ръ, ѡ́
ко́й-то катѡ́ сѣ́ разѣ́клї́ мо́ре-то по́каза́ ѣ́мѣ́
дѣ́но-то, по́ коѡ́-то сѣ́ преишли́ вѣ́зъ вѣ́дѣ́
(мі́рънѡ).

П. Презъ́ дѣ́ сѣ́ хо́дили тѣ́ по́слѣ́;

Ѡ. Презъ́ голѣ́мѣ́-та́ пѣ́сты́нїѣ́ Я́ра́вскѣ́.

П. Шо́ сѣ́ ѣ́ли тѣ́ тамѣ́;

Ѡ. МАННА, КОА-ТО ИМЪ Ъ ПРОВОДИЛЪ БОГЪ Ѡ НЕБЕСА.
П. ИМИ КОГА НИ СЪ МОГЛИ ДА НАЙДЯТЪ ВО-
ДА, Ѡ КЖДЕ СЪ ИЪ ЗЕМАЛИ;

Ѡ. БОГЪ Ъ ИЗВЕЛЪ НЕА ИЗЪ КАМЕНЬ-ЕТЪ.

П. КОГА ИМЪ Ъ БОГЪ ДАЛЪ СВОЙ-ЕТЪ ЗАКОНЪ;

Ѡ. ОУ ПЕТАДЕСАТЫ-ЕТЪ ДЕНЬ ПОДЪРЪ ТЪХНО-ТО
ИЗЛАЗЕНІЕ Ѡ ВЪГУПЕТЪ.

П. НА КОЕ МЪСТО;

Ѡ. НА ГОРЪ-ТА СІНАЙСКЪ.

П. КАКВА ИМЪ СЪ ПОКАЗАЛА ТАА ГОРА;

Ѡ. ѠГНЕННА, КОА-ТО ИЗФЪРЛЕШЕ ИЗЪ СЕБЕ
ГРОМОВЕ И СВЪТКАНІЕ (БЛЕСКАНІЕ).

П. КАКО СЪДЪРЖАВА ТОЙЗИ ЗАКОНЪ;

Ѡ. ДЕСЕТЪ-ТЪХЪ ЗАПОВЪДИ.

П. КОИ СЪ ТЪЗИ ДЕСАТЬ ЗАПОВЪДИ;

Ѡ. 1) ЯЗЪ СЪМЪ ГОСПОДЪ БОГЪ ТВОЙ, ДЪТО
СЪМЪ ТА ИЗВЕЛЪ Ѡ ВЪГУПЕТСКО-ТО РОБСТВО,
ДА НЕМАШЕ ДРЪГИ БОГОВЕ ѠСВЪНЪ МЕНЕ.

2) НЕПРАВИ КИПЪ (ИДШЪ), НИТИ ДРЪГИ КАК-
ВЪ ПРИЛИКИ, ДА ИМЪ СЪ КЛАНЕСЬ.

3) НЕ ЗЕМАЙ ИМЕ-ТО НА ГОСПОДА БОГА ТВОЕ-
ГО НАПРАЗАНЪ. (НЕ ДЪИ СЪ КЖНА)

4) ОМЫСЛИ СЪ ДА СВАТИШЪ (ДА ПРАЗАНЪ-
ВАШЪ) ДЕНЬ-ЕТЪ СЪБЕѠТНЫЙ, ТОЙ Ъ ПОКОЙ
НА СЕДМЪ-ЕТЪ ДЕНЬ.

5) ПОЧИТАЙ ѠТЦА ТВОЕГО И МАТЕРЬ ТВОА,
ДА ЖИВЪИШЪ ДЪЛГЪ НА ЗЕМЛЪ-ТА, КОА-ТО
ТИ Ъ ѠБЪЩАЛЪ БОГЪ.

6) НЕ ОУБИЙ.

7) НЕ ПРЕЛЮБОДЪИСТВЪИ.

8) НЕ КРАДИ.

9) НЕ МАРТЪРИСЪВАЙ ЛЖЛИВЪ НА БЛИЖНАГО
ТВОЕГО.

10) НЕ ПОЖЕЛИ НИЩО,ЩО Ъ НА ТВОЙ-ЕТЪ БЛИЖЕНЪ.

П. НИ СЪ ЛИ БЫЛЕ НАПИСАНЫ ТЪЗИ 10. ЗАПОВЪДИ;

Ѡ. НАПИСАНЫ СЪ БЫЛЕ НА ДВЕ ТАБЛИЦЫ КА-
МЕННЫ Ѡ САМАГО БОГА.

П. БЫЛЕ ЛИ СЪ ТЪЗИ ЗАПОВЪДИ И НАПРЕДЪ ПО-
ЗНАНЫ;

Ѡ. БЫЛЕ СЪ НАЦЪЛЪ: ЗАЩОТО ТЪ НИ СЪ ДРЪГО
НИЩО, САМЪ ЗАКОНЪ ЪСТЪСТВЕННЫЙ.

ГЛАВА 3.

ЗА БОГОПОКЛОНЕНІЕ-ТО НА ІСРАИЛТАНИ-ТЪ И
ЗА ЗАВЪТЪ-ТЪ БОЖІЙ СЪСЪ ТЪХЪ.

П. КАКВО Ъ БЫЛО БОГОСЛЪЖЕНІЕ-ТО НА ІСРА-
ИЛТАНИ-ТЪ;

Ѡ. НА ПРИНЕСЕНІЕ-ТО НА РАЗЛИЧНЫ ЖЪРТВЪ
СЪСЪ МОЛІТВЪ.

П. ПО КАКВО ПОРЪДЕНІЕ СЪ ПРИНОСИЛИ ЖЪРТВЪ
ОУСТАРЫ-ЕТЪ ЗАВЪТЪ;

Ѡ. КЛАЛИ СЪ ДОБЫТЪКЪ, И СЪ ГО ЗАПАЛИВА-
ЛИ НА ЖЪРТВЕННИКЪ-ТЪ.

П. ГАДЪ Ъ БЫЛЪ ЖЪРТВЕННИКЪ-ТЪ;

Ѡ. ПРЕДЪ ѠКІНІА-ТА НА СВИДЪНІЕ-ТО.

П. Я що є была тазй Екінїа на свидѣніе-то;
 ѿ. Тьа є была єдинъ голѣмъ шаторъ (чаджъ),
 дѣто є ставало ѿщенародно-то поклонѣ-
 ніе на Бога.

П. Що є оупазино оу Екінїа-та на свидѣніе-то;
 ѿ. Кивѣтъ-тъ на завѣтъ-тъ.

П. Що є былъ Кивѣтъ-тъ;

ѿ. Той є былъ сѣдѣкъ ѿкованъ въ сѣч-
 ки-тѣ страны сѣсз злато.

П. Ями що є оу него оупазино;

ѿ. Двѣ-тѣ таблицы каменны на законъ-тѣ.

П. Кой сѣ были жертецы-тѣ; или Іерей-тѣ;

ѿ. Яарѣнъ и неговъ-тѣ сынове и потомцы.

П. Ями кой сѣ были Левіти-тѣ;

ѿ. Сѣчки-тѣ потомцы ѿ колѣно-то Левійно,
 кой-то сѣ были ѿпредѣлены да слѣжатъ
 при Екінїа-та на свидѣніе-то.

П. Какѣвъ завѣтъ є направилъ Богъ сѣсз
 Ісраилѣани-тѣ;

ѿ. Такѣвъ, какѣвѣто и сѣсз Авраама.

П. Що имъ є той ѿбѣщалъ;

ѿ. ѿбѣщалъ имъ є, чи щѣ да ги направи свой
 народъ, и щѣ да ги посели оу земли-та
 Ханаанскѣ, и да имъ даде доволство (кол-
 лѣкъ) на всѣго благо.

П. Я народъ-тъ що є ѿбѣщалъ Богъ за това;

ѿ. ѿбѣщалъ є, какъ щѣ да го любѣ сѣсз
 всѣ сѣрдце, и даго почита, и да пазѣ
 заповѣди-тѣ неговѣ.

П. Подъ какѣо наказаніе є оуговорено това;

ѿ. Подъ наказъ на изгнаніе, и претерпѣ-
 ніе всѣкъ вѣдѣ и неволѣ.

П. Оупазинъ ли є доврѣ тойзи оуговоръ;

ѿ. ѿ странѣ Божїа тѣждѣ доврѣ;

П. Ями народъ-тъ какъ го є оупазилъ;

ѿ. Говѣмъ злѣ.

П. Колѣкѣ пѣти сѣ го разбѣлили оупѣстыніѣ-та;

ѿ. По многѣ ѿ десѣти пѣти.

П. Какѣ чѣдѣ є створилъ Богъ катѣ да
 сѣ могли Ісраилѣани-тѣ, да достѣгнѣтъ
 оу земли-та Ханаанскѣ;

ѿ. Той є прѣсѣшилъ рѣкъ-та Іорданъ кога
 имъ є была нѣжда, да минѣтъ прѣзъ него.

П. Що сѣ тѣ створили послѣ свое-то заселѣніе
 оу земли-та ѿбѣщаннаѣ;

ѿ. Чѣстѣ сѣ сѣ поклѣнали тѣ на ідоли-тѣ
 вмѣстѣ Богѣ.

ГЛАВА ІІ.

За ідолопоклонство-то.

П. **Н**и сѣ ли былѣ дрѣги народѣ, кой-то да
 сѣ сѣ клѣнали на ідоли-тѣ;

ѿ. Былѣ сѣ многѣ, кой-то сѣ ги сѣмѣ по
 свое-то исканіе измышляли и правили.

П. Що сѣ прѣдѣставляли онѣ ідоли;

ѿ. Мѣжїѣ, и жѣны, и дрѣги животїны,
 дѣто ги назывѣхѣ Бѣгове и Бѣгїны.

П. Какъ сѣ ги почитовали;
 ѿ. Тѣ ѿмѣ сѣ сѣ молили, и жертва ѿмѣ
 приносили.
 П. ѿ. Кадѣ ѣ произишла таквѣзй слѣпотѣ;
 ѿ. ѿ. ѿ. ѿ. : зашѣ сѣ заборѣвили тѣ свѣй-
 етѣ Создѣтеля.
 П. Какѣ сѣ го заборѣвили;
 ѿ. Тѣ катѣ сѣ оубѣливахѣ оу всѣко безъ-
 законіе и вѣснотѣ, боѣли сѣ сѣ и да мы-
 сѣтѣ за истинны-етѣ Бѣга: пакѣ дѣаво-
 лѣ-тѣ тогѣзй ѣ добылѣ приликѣ іѣще по-
 мноѣго, да ги наводѣ на тѣзй ѿемѣнѣ.
 П. Шѣ ѣ произвѣло іѣшлопоклѣнство-то;
 ѿ. То ѣ оубѣло тѣхѣ оу всѣко безъзаконіе.
 П. Какъ сѣ называвѣтѣ инакъ іѣшлопоклѣнни-
 цѣ-тѣ;
 ѿ. Назывѣватъ сѣ иѣзычницѣ и погѣнницѣ.

ГЛАВА ѿ.

за Давѣда, Мессѣа, и Соломонѣна.

П. Какѣ правленіе илѣ владѣніе сѣ имѣли
 іѣсраилѣтѣни-тѣ, когѣто сѣ влѣзли оу зе-
 млѣ-тѣ ѿѣѣшѣннаѣ;
 ѿ. Первомѣ сѣ имѣли сѣдѣй, ѣ послѣ Цѣрьковѣ.
 П. Кѣй ѣ былѣ первы-етѣ Цѣрь тѣхѣинѣ;
 ѿ. Сѣзлѣ сынѣ Кѣссѣ ѿ колѣно-то Венѣамѣиновѣ.
 П. Ямѣ вторѣ-етѣ кѣй ѣ былѣ;
 ѿ. Давѣдѣ сынѣ іѣссѣевѣ.

П. ѿ. Кѣ колѣно ѣ былѣ тоѣ;
 ѿ. ѿ. колѣно-то іѣдово.
 П. Гѣк ѣ имѣлѣ престолѣ-тѣ си;
 ѿ. Оу іѣерѣсалимѣ на горѣ-тѣ ѿіѣнскѣ.
 П. Кадѣ ѣ тоѣ заповѣдалѣ, да донесѣтѣ Кѣ-
 вѣтѣ-тѣ (сѣндѣкѣ-тѣ) на завѣтѣ-тѣ;
 ѿ. На тѣзй истѣ горѣ ѿіѣнѣ.
 П. Шѣ ѣ Бѣгѣ нѣмѣ ѿѣѣшѣлѣ;
 ѿ. Какъ потѣмѣцѣ-тѣ нѣговѣ шѣтѣ да цѣр-
 ствѣватѣ наѣ Бѣжѣ-етѣ нарѣдѣ.
 П. И шѣ іѣще;
 ѿ. Какъ шѣ ѿ нѣго да сѣ родѣ Мессѣа, то
 ѣсть Хрѣстѣсѣ.
 П. Шѣ знѣменѣва тѣзй рѣчѣ Хрѣстѣсѣ;
 ѿ. Знѣменѣва помѣзанѣ, илѣ посвѣщенѣ;
 коѣ-то рѣчѣ сѣ произвѣде ѿ Грѣчѣскѣ-етѣ гла-
 голѣ *χρίω* помѣзѣвамѣ.
 П. Какѣ ѣ царѣвалѣ Давѣдѣ;
 ѿ. Благѣчѣствѣ и правѣднѣ, и ѣ писѣлѣ
 ѿалѣтѣрь-етѣ.
 П. Кѣй ѣ былѣ наслѣдникъ Давѣдовѣ;
 ѿ. Нѣговѣ-тѣ сынѣ Соломонѣнѣ.
 П. Какѣ владѣніе ѣ имѣлѣ тоѣ;
 ѿ. Благѣполѣчно и спѣкѣйно, (мирно).
 П. Ни ѣ ли имѣлѣ тоѣ нѣшѣ помѣноѣго.
 ѿ. Тоѣ ѣ имѣлѣ истиннѣ-тѣ мѣдрѣстѣ.
 П. Шѣ ѣ тоѣ ствѣрилѣ;

Ѽ. Той ѣ созидáлз Ѽнзй сла́вный Хра́мз
Іеру́сали́мскій.

П. Ни ѣ ли бѣлз дрѹгй нѣкакѣвз Хра́мз,
гдѣ да сѧ бы клáнали Бѹгз;

Ѽ. Ни ѣ бѣлз нѣкакѣвз; защѹ сáмш ѣди́нз
Хра́мз ѣ бѣлз, ѿ ѣди́н жѣртвенникз.

П. Защѹ тáкш;

Ѽ. Да пока́жи сѧсз товà, какз ѣ сáмш ѣ-
ди́нз Бѹгз, ѿ ѣднà вѣра.

П. Оупáзилз ли ѣ Голомѡ́нз мѹдрость-та
до смѣрть-тà си;

Ѽ. Ни ѣ: защѹ той ѧ ѿзгѹбилз чрезз го-
лѣмѧ-та любѹвь камз женѹ-тѣ.

Г Л А В А І.

за раздѣленіе-то Самарійско ѿ за
Проро́цы-тѣ

П. **Ш**ѹ ѣ стáнало подиръ смѣрть-тà Голома-
новз;

Ѽ. Раздѣли́ло сѧ сѧчко-то нѣгово царство
на двѣ страны.

П. Шѹ ѣ ѡстáнало на нѣговѹ-етз сѧа Ровоáма;

Ѽ. Двà колѣ́на сáмш, то ѣсть Іѹди́но ѿ Ве-
ніа́ми́ново, ѿ назывáло сѧ царство Іѹди́-
но ѿ Іѹдѣа.

П. Кѹй ѣ стáналъ Цáрь на дрѹги-тѣ 10. колѣ́на;

Ѽ. Іеровоáмъ слѹгà Голомѡ́новъ, ѿ нѣгово-то
царство наре́кло сѧ царство Ісра́илево, ѿ
Самарійско.

П. Шѹ ѣ напра́вилъ да оутверди́ престѹлж-тѣ си;

Ѽ. Той ѣ напра́вилз раско́лз (раздѹръ).

П. Какѣвз ѣ бѣлз тойзй раско́лз;

Ѽ. Раздѣ́леніе на цѣрковѧ-та, ѿ ко́й-то ѣд-
на́-та сѧ ѣ назвáла Іеру́сали́мска, ѿ гора
Сіѡ́нз, ѿ дрѹга-та Самарійска.

П. Оу́ коà ѣ ѡста́ла ѿстинно-то Богослѹ́женіе;

Ѽ. Оу́ Іеру́сали́мскѧ-та

П. Кѹй ѣ бѣлз сто́лны-етз гра́дъ на ца́рство-
то Ісра́илево, ѿ на лжливѧ-та цѣрковѧ;

Ѽ. Градѧ-тз Самаріа.

П. Кѹлко Царі́е Ісра́илевѹ царѹвахѧ оу́ Самаріа;

Ѽ. Деветна́десать, ѿли́ сѧчки-тѣ вѣхѧ не-
честі́вѹ ѿ Іѹлопокло́нищ.

П. Когà сѧ оумно́жи тамз на́ймнѹгш Іѹло-
лопокло́нство-то;

Ѽ. На вре́ме-то на Цáрь-етз Я́хаáвз.

П. Дáкле сѧвсáмш ли сѧ ѿзгѹни́ познáніе-то
на ѿстинны-етз Бѹгз оу́ ца́рство-то Ісра́и-
лево.

Ѽ. Ни ѣ: защѹ мнѹго Проро́цы, ме́ждѹ ко́й-
то Иліа ѿ Вліссей ѡбличáвали (ѿлеу́хавъ)
сѧлнш нечесті́е-то на Царі́е-тѣ, ѿ оутверж-
дáвахѧ покло́неніе-то на ѿстинны-етз
Бѹгз оу́ наро́дѧ-тз.

П. Какѹ сѧ бáли Проро́цы-тѣ;

Ѽ. Мѧжіе сѧсз Дѹхз Бѹжіѹ напо́лнены.

П. Какѹ ѣ тойзй Дѹхз бѣлз;

Ѡ. БѠгъ ДѠхъ свѣтъ, кой-то всѧкъ тѡрь ѡживѧва.

П. Защо ги назоваватъ Пророцы;

Ѡ. Защо сѧ пророкѡвали стѡри дѣто щѣ бѧ-
дѧтъ, и ли напредъ казѡвали що щѣ да бѧди.

П. Когѧ сѧ бѡли тѣ наймного;

Ѡ. Подиръ раздѣленіе-то на Ісраїлско-то
цѧрство.

П. На кой Пророцы ймамы писѧніѧ-та;

Ѡ. На Ісаїѧ, Іереміѧ, Іезекїїлѧ, и Данїїлѧ,
и на дрѡги, кой-то сѧ на четъ 16.

П. Що сѧ пророкѡвали тѣ;

Ѡ. Говѣршенно-то разорѣніе (καταστροφή) на
Гамарійско-то цѧрство.

П. Ями за Іерѡсалимъ що сѧ прорѣкли;

Ѡ. Какъ щѣ да бѧди разорѣнъ, ѧли пакъ
нанѡвъ подїгнатъ.

П. Предсказѡвали ли сѧ нѣщо за Мессїѧ;

Ѡ. Тѣ сѧ предсказѡвали сички-тѣ Ѡнѣзи
дѣто щѣ да мѡ сѧ слѡчѧтъ.

П. Ни сѧ ли прорѣкли нѣщо и за нѡвы-етъ завѣтъ;

Ѡ. За него сѧ прорѣкли, какъ щѣ да ѣ мно-
гѡ посовершенъ, нежели первы-етъ, и ли
стары-етъ завѣтъ.

П. Що сѧ казали за їзычници-тѣ;

Ѡ. Предсказали сѧ товѧ, какъ сички-тѣ на-
рѡды щѧтъ да ѡфѧрлатъ їдѡлы-тѣ си,
и щѧтъ да сѧ поклонѧтъ ѣдиномѡ истин-
номѡ БѠгѡ.

Г Л А В А ѧ.

За рѡбство-то Вавѡлѡнско

П. Привѧрзалъ ли ѣ БѠгъ да накази Ісраїл-
тѧни-тѣ за тѣхны-етъ грѣхъ;

Ѡ. Ни ѣ, защо дѧлго време ѣ чакалъ, да
сѧ покаѧтъ.

П. Що ѣ станѧло съ цѧрство-то Гамарійско;

Ѡ. Тѡ сѧ разорѣ сѧвсѧмъ, и Ѡнѣзи дѣсѧтъ ко-
лѣна сѧ разсѣали по различни страны.

П. Кой ѣ разорѣлъ Іерѡсалимъ;

Ѡ. Навѡходоносоръ Цѧрь-етъ Вавѡлѡнскїй.

П. Я сѧсъ Нарѡдъ-тъ їдѣйскїй що ѣ стѡрилъ;

Ѡ. Тѡй ги ѣ ѡвелъ оу рѡбство.

П. Оу какѡ станѣе ѣ дошлѡ истинно-то бла-
гочѣстіе;

Ѡ. їдѣи-тѣ го пѧзихѧ оу свое-то рѡбство.

П. Какѡ Богослѡженіе бѡлѡ ѣ оу Вавѡлѡнъ;

Ѡ. їдѡлопоклонство, и сѡевѣрство, кой-то
Данїїлъ ѡбличѧвалъ. (ήλεγχεν)

П. Що сѧ ѣ слѡчило нѣмѡ за благочѣстіе-то мѡ;

Ѡ. Фѧрлихѧ го оу їмѧ-та на лѣвы-тѣ, ѧли
БѠгъ го ѡпѧзи неповрѣденъ.

П. Що сѧ стѡрили неговы-тѣ три дрѡгѧри;

Ѡ. Тѣ ни сѧ щѣли да сѧ поклонѧтъ на ї-
дѡлъ-тъ на Цѧръ-тъ Вавѡлѡнскїй.

П. Ями Цѧрь-етъ що їмъ ѣ стѡрилъ за товѧ;

Ѡ. Заповѣдалъ да ги фѧрлѧтъ оу распѧленѧ-
та пѣць.

П. Послѣ що сѧ ѣ слѣчило сясѧ тѣхъ;
 Ѡ. Богъ ѣ оупѣзилъ тѣхъ чѣднѡ и ѡста-
 нахъ живы и зарѣвы.

Г Л А В А ЪІ.

за состоѣніе-то на Іудеи-тѣ подѣръ-
 рабство-то

П. Кой ѣ ѡсвобѣдилъ Іудеи-тѣ ѡ Вавулѡн-
 ско-то рабство;

Ѡ. Кѹро Царь-етѧ Персидскій.

П. На що ѣ послѣжило товѧ мѣшанье Іудей-
 ско сясѧ дрѣги-тѣ нароуды;

Ѡ. То ѣ направило да бы познали невѣр-
 ницы-тѣ истиннаго Бога.

П. Подѣръ рабство-то Вавулѡнско, нисѧ ли
 пакъ падали Іудеи-тѣ оу Іѡлопоклѡнство;

Ѡ. Ни сѧ вѣше падали никоги.

П. Кой ѣ гонилъ тѣхъ найнапрѣдъ заради
 законѧ-тѧ тѣхъинъ;

Ѡ. Антиѡхъ Царь-етѧ Еврейскій, кой-то ѣ
 кѣлъ Грекъ оу родѧ-тѧ.

П. Кой сѧ ѣ воспрѡтивилъ томѣ Антиѡхѣ;

Ѡ. Іуда Маккавей, и неговѧ-тѣ братъ Іѡнаѡанъ.

П. Що сѧ направили тѣ;

Ѡ. Тѣи сѧ повѣрнали на нароудѧ-тѧ своѣ-
 дѧ-та ѣмѧ.

П. Кой ѣ оуправалъ Іудеи-тѣ послѣ товѧ време:

Ѡ. Тѣзи фамиліѧ Маккавейска.

П. Ями кой ги ѣскоренилъ;

Ѡ. Римляни-тѣ.

П. Кой ѣ кѣлъ Царь Іудейскій оу време-то на
 рождество-то Христѡво;

Ѡ. Ирѡдѧ четверовѣстникѧ-тѧ.

П. Да ли сѧ сѣчки-тѣ Іудеи ѣднѡкъ мѣсли-
 ли за пришествіе-то Христѡво;

Ѡ. Ни сѧ: зашо ѣдны сѧ мѣслили, какъ ще
 да царѣва Христѡсѧ на землѧ-та тѡкъ,
 какъ и дрѣги-тѣ вѣдѣтели, и какъ ще
 той да доведе сѣчки-тѣ нароуды поѣдъ
 вѣстѣ-тѧ на Іудеи-тѣ, и какъ щѣтъ да
 живѣѣтъ тѣ оу вѣско доволѣство, и оу
 веселеніѧ. И тѣзи сѧ сѧ назывѣлы плѡт-
 ски. Я дрѣги пакъ сѧ слѣжили Богѣ сясѧ
 истиннѧ вѣрѧ и любѡвь, и ѣмали надеж-
 дѧ-та на неѡ ѣдинаѡ, и вѣрѡвали, какъ
 Христѡсѧ ще да дойде на землѧ-та, да
 оутверди ѣднѡ царство, ѡли небесно, нѣ
 земно, и какъ ще да ѣмѧ покаже прѧ-
 вы-етѧ пѧтъ ко спасеніе-то: и коѡа вос-
 креси ѡ мѣртвы-тѣ, тоѡзи ще да ги оу-
 веде оу живѡтѧ-тѧ вѣчныи, и затѡ тѣ-
 зи пакъ сѧ сѧ ѣменѣвали Дѣховны. Перѡ-
 то и до днѣсь мѣслатѧ Жѣдовы-тѣ, ѡ
 вѡро-то вѣрѣватѧ Христѣани-тѣ.

то бѣхъ въ Вифлѣѣмъ и ѿколѡ тамъ, да оумори́тъ и́ него междѡ тѣхъ.

П. Какъ сѧ спаси́ Исѹсъ ѡ́ него;

Ѡ. Ангелъ Господень заповѣда на Іѡсифа, да ѡиде сѧ съ него оу́ Вгѹпетъ. И ко́га-то Ирѡдъ ѣ́ оумре́лъ, то́гѡзи пакъ́ Ангелъ-тѣ́ ка́за на Іѡсифа, да сѧ вѣрни ѡ́ Вгѹпетъ оу́ Іѹдѣа. Іѡсифъ послѡша и ѡиде по заповѣсть-та Бѡжіа оу́ гра́дъ-тъ Галілейскій, на́ йме Назарѣтъ.

ГЛАВА Б.

за Іѡанна Крестителя-тъ

И. Чѣ́й сынъ ѣ́ былъ свѣтъи́ Іѡаннъ;

Ѡ. На Захаріа́ Свѣщенника-тъ, и на Елісаветъ, ко́га-то ѣ́ была́ лелѧ́ на свѣта́ Дѣвѡ́ Маріа́.

П. Гдѣ́ ѣ́ живѧ́лъ свѣтъи́ Іѡаннъ;

Ѡ. Оу́ пѣсты́нѡ-та, и́ ймѧ́лъ ѣ́ живѡтъ́ вельма́ жесто́къ и́ воздержѧ́нъ.

П. Говѡрили сѧ́ Проро́цы-тѣ́ и́ за́ него;

Ѡ. Тѣ́ сѧ́ го назначили́ кѡ́ Предте́ча на Мессіа́.

П. Шо́ щѣ́ да́ ка́же Предте́ча;

Ѡ. Предте́ча щѣ́ да́ ка́же, ѣ́динъ ко́й-то тѣ́ча на́предъ́ дрѹгѡго́ нѣ́кого, да вѣ́сти за́ него.

П. Шо́ ѣ́ проповѣ́далъ Іѡаннъ оу́ пѣсты́нѡ-та;

Ѡ. То́й ѣ́ подка́налъ сѣ́чки-тѣ́ на́ пока́ніе.

П. Шо́ ѣ́ пра́вилъ сѧ́ онѣ́зи, ко́й то́ѣ́ ѡвѣ́рналъ;

Ѡ. То́й ги́ ѣ́ крѣща́валъ оу́ рѣ́къ-та́ Іорда́на.

П. Ни́ ѣ́ ли то́й крѣ́стилъ и́ Исѹса;

Ѡ. Крѣ́стилго́: и́ зато́ сѧ́ зовѣ́ Крѣ́ститель Хрѣ́стовъ.

П. Защо́ й́ска́ Исѹсъ да́ сѧ́ крѣ́ща;

Ѡ. Кѡ́то да́ ѡсвѣ́ти вѡ́дно-то́ ѣ́стество́, и́ да́ го при́гото́ви за́ наше-то́ крѣ́щеніе́.

П. На́ ко́лко го́дины́ бѣ́ше;

Ѡ. До́ три́десѧ́ го́дины.

П. Шо́ сѧ́ ѣ́ слѣ́чи́ло тамъ́ на крѣ́щеніе́-то́ мѡ́;

Ѡ. То́, да́ ѣ́ Дѹхъ́ свѣ́тъи́ слѣ́залъ ѡ́ не́кѣ-то́ ѡче́виднѡ́, и́ ѡтѣ́скѡ-етъ́ гла́съ ѣ́ бѣ́лъ чѹ́ванъ: То́йзи́ ѣ́ сынъ́ мо́й во́злюблен-ный́, на ко́го-то́ благово́лихъ.

П. Шо́ ѣ́ Іѡаннъ́ мѡ́ртѡри́салъ за́ Хрѣ́ста́,

Ѡ. Да́ ѣ́ дошѧ́лъ да́ спаси́ то́йзи́ свѣ́тъ ѡ́ грѣ́хъ-тъ, и́ да́ оумре́ за́ ѡсѣ́ждѣніе́-то́ на грѣ́ховѣ́-тѣ́.

ГЛАВА Г.

за званіе-то на Апѡстолы-тѣ́.

П. Ка́дѣ́ ѣ́ ѡншѧ́лъ Ісѹ́с подѣ́ръ крѣ́щеніе́-то́ си;

Ѡ. Оу́ пѣсты́нѡ-та.

П. Шо́ ѣ́ пра́вилъ то́й тамъ́;

Ѡ. По́стилъ сѧ́ че́тыри́десѧ́ дѣ́на.

П. И́ по́слѣ́ шо́ ѣ́ ствѡ́рилъ,

Ѡ. Сѡбра́ оу́чени́цы, кѡ́то да́ проповѣ́да́хъ не́говѡ-та́ Наѡ́къ.

П. Как' ги ѣ позвѣлъ на проповѣданіе-то;
Ѡ. Рѣкалъ имъ да пойдѣтъ подир' него, и
тѣ той часъ ѡставихъ сичко-то и ѡйдо-
хъ подирѣ мѡ.

П. Какво сѣ то оученицы;

Ѡ. Люди, кой-то свой-етъ оучителя слѣшатъ
и оу неговы-тѣ Наѣки сѣ придерживават'.

П. Ами как' ги ѣ назовѣлъ;

Ѡ. Апѡстолы.

П. Що ще да каже Апѡстолъ;

Ѡ. Послѣникъ: (пробѡдин') ѡ Грѣческї-ет'
глаголъ, ἀποστέλλω, посылаю.

П. Кѡлко Апѡстолы ѣ избрал' Христѡсъ;

Ѡ. Дванѣдесать.

П. Кой бѣхъ тѣ;

Ѡ. Свѣтый Пѣтръ, и негов' брат' Андрей,
Іаковъ, и неговъ братъ Іѡаннъ, сыно-
вѣ-тѣ Зеввѣдѣйовы, Філіппъ и Варфоломѣй,
Θωμά и Матѣй, Іаковъ и Іѡда сыновѣ-
тѣ Алфѣйовы, Сїмонъ, и предаватель-етъ
Христѡвъ Іѡда Іскарїѡтскїй.

П. Немаше ли и дрѣги оученицы ѡсвѣнь тѣзї;

Ѡ. Имаше и дрѣги седемдесѣть.

ГЛАВА Д,

За проповѣдь-та на Хрѣта Іиса.

П. **Ш**о ѣ правилъ Іисѡсъ оу свой-ет' живѡтъ;

Ѡ. Проповѣдалъ ѣ по градовѣ-тѣ, по села-
та, и по дрѣги мѣста.

П. Що ѣ той проповѣдалъ;

Ѡ. Еванггеліе-то на Цѣрство-то нескѣсно,

П. Що знаменѣва рѣчь-та Еванггеліе;

Ѡ. Добѣръ и весѣлъ глаголъ, сѣ еднѣ рѣчь, бла-
говѣстіе, ѡ Грѣческо-то еванггеліо, благовѣ-
ствѣю.

П. А що ѣ то Цѣрство нескѣсное;

Ѡ. Даръ ѡ Бога за добродѣтель-та, и живѡтъ
вѣчный сѣ Хрѣта и сѣхъ Свѣтцѣ-тѣ неговъ.

П. Що ѣ говорилъ Іисѡсъ за себеси;

Ѡ. Да ѣ той дошѣлъ, и сѣ явилъ оу чело-
вѣчество, да спаси чловѣка-тѣ.

П. Що ѣ той заповѣдалъ да правимъ;

Ѡ. Да сѣ покаемъ, да вѣровамы на него,
и да слѣшамы неговъ-та Наѣкъ.

П. Защо трѣбѣва да сѣ кѣимъ;

Ѡ. Да доведемъ ѡпѣщеніе на грѣховѣ-тѣ.

П. Оѣхъ какво ѣ той показѣвалъ, да ѣ ѡ
Бога, и истинъ Богъ;

Ѡ. Оѣхъ много и голѣмы чѣдеса дѣто правеше.

П. Каквы чѣдеса ѣ стрѣвалъ той;

Ѡ. Сички-тѣ вѣлести ѣ изцѣлавалъ, вѣсове из-
гѣнывалъ, и воскресивалъ мѣртвы-тѣ съ рѣчь.

П. Какъбъ примѣръ ѣ показывалъ той;

Ѡ. Далъ ѣ намъ Ѡбразъ на всака добродѣ-
тель, а по найвыше на смиреніе, на кротость,
на тѣрпѣніе, на сожалѣніе, на милосердіе,
и на ревность за истинѣ-та.

П. Какъбъ ѣ былъ край-етъ, и намѣреніе-то
на неговѣ-тѣ работи;

Ѡ. Была ѣ сама слава-та на Ѡтца неговъ, и
извѣршиваніе-то на боля-та негова.

П. Какъа молитва ѣ предавалъ намъ;

Ѡ. Тѣзи: Ѡтче нашъ, дѣто си на небеса-та!
да сѣ свати име-то твоѣ, да дойде Цар-
ство-то твоѣ, да бѣде воля-та твоѣа както
на небе-то, такъ и на земли-та: Хлѣбъ-тъ
нашъ всѣки деньшні-етъ дай намъ днесь,
и прости намъ грѣхове-тѣ наши, както
и мы прощаваме на Ѡнѣзи дѣто прегрѣ-
шаватъ намъ, и не дѣи вѣжда насъ оу
испытваніе, но избави насъ ѿ лѣка-
вѣхъ-тъ. Защо-то твоѣ ѣ Царство-то, и си-
ла-та, и слава-та во вѣки, аминь.

П. Послѣдовали ли сѣ него сички-тѣ люди;

Ѡ. Ѡ всакадѣ кѣпни ѣ дохѣждалъ Нарѣдъ,
да слыша неговѣ-та Наѣка, а сама Ѡнѣ-
зи ни сѣ шѣли да сѣ подложатъ на него-
вѣ-та Наѣка, дѣто сѣ предали себе си на

страсти, и ни сѣ шѣли да ѿстѣпятъ ѿ
беззакѣнны-етъ живѣтъ: защо наѣка-та
негова была ѣ тѣхнѣ-та совѣсть, и ѿ то-
ва сѣ ѣ родила оу тѣхъ зависть на него,
злѣка, и ненависть.

П. Кой сѣ были найголѣмы-тѣ непріѣтели
неговѣ;

Ѡ. Садаѣкеи-тѣ, Книжници-тѣ и Фарисеи-тѣ.

П. Какво сѣ были Садаѣкеи-тѣ;

Ѡ. Раскѣлници, кой-то ни сѣ вѣрвали нити
воскресеніе на мѣртвы-тѣ нити воздѣаніе на
работи-тѣ.

П. Ями Книжници-тѣ какво сѣ были;

Ѡ. Тѣ сѣ были оучители на законѣ-тѣ

П. Ями Фарисеи-тѣ;

Ѡ. Тѣ сѣ Ѡнѣзи, кой-то сѣ мѣслили да
найдоверѣ ѿ сички-тѣ люди исполнаватъ
законѣ-тъ, а оу сама-та работѣ была сѣ
найголѣмы беззакѣнници.

П. Живѣли ли сѣ тѣ добродѣтели;

Ѡ. Ни сѣ: защо найвыше сѣ были лицемѣри.

П. До колѣкѣ сѣ ѣ простираа тѣзи ненависть
на Исѣсовѣ-тѣ непріѣтели;

Ѡ. Простираа сѣ до толѣкози, да тѣ сѣ сѣ
грѣжили какъ да го оубіятъ;

П. Кой сѣ ѿвѣща да имъ го предаде;

Ѡ. Иѣда Искаріѣтскій, единъ ѿ неговѣ-тѣ
дванадѣсать Апѣстолѣ.

П. За колко го е предалъ;

Ѡ. За тридесать сребреницъ.

Г Л А В А Ё.

За страданіе-то и смѣръ-та на Іисуса
Христа.

П. Оу кое време е оумрала Іисуса;

Ѡ. Оу време-то на Пасха, коа-то Іудаи-тѣ
по законъ-т' празнували.

П. Що е створилъ той при послѣдних-та си
вечѣрихъ съсъ апостоли-тѣ си;

Ѡ. Той като желаше да ги оувѣри какъ ще
неѡлаѣниѡ да пребѣва съсъ сички-тѣ
вѣрны свои, нарѣдилъ е тайнство-то на
свато-то причащеніе.

П. Съсъ каквò порѣденіе; (τινι τροπῳ).

Ѡ. Той оузе оу рѣцѣ-тѣ си хлѣбъ и го бла-
гослови, и даде имъ, говореци: приими-
те, ѣще: това е тѣло-то мое: а подиръ
това зе чаша-та съсъ вино-то, и рѣчи: пи-
те ѡ това синца: защо това е моа-та
крѣвь, коа-то ще съ излеи за ѡставленіе-
то на грѣховѣ-тѣ, и на това е ѡсновалъ
новъ-етъ завѣтъ на челоѣка-тъ съсъ Бѡга.

П. Що е створилъ Іс подиръ тѣзи вечѣрихъ;

Ѡ. Той ѡнде настрана и сѧ моли Бѣгъ като
члѣкъ, и предади себеси на болиж-та на не-
бесны-етъ Ѡтца.

П. Имй Іуда що е створилъ тогѣзи;

Ѡ. Довелъ воѣни да фанятъ Іисуса.

П. Като го фанахъ тѣ, кждѣ го занесоухъ;

Ѡ. Ко Каїафа первосвѣщенника (Архїереа).

П. Що е створилъ Петъръ тогѣзи.

Ѡ. Той на запытанье-то: и ты ли си оуче-
никъ Христѡвъ; ѡрекалъ сѧ три пѣти: али
подиръ това е створилъ голѣмо покааніе
и плачъ.

П. Ѡ. Каїафа кждѣ сѧ повели Іисуса;

Ѡ. Ко Пїлата Агемѡна, или сѧдобника.

П. Що мѧ сѧ створили тамъ;

Ѡ. Били сѧ го, и мѣчили го, и на главѣ-та
мѧ положили вѣнцъ ѡ трѣны.

П. Що е было послѣ;

Ѡ. Извели сѧ го навѣнъ изъ градѣ-тъ, и
го распѣли на крѣстѣ.

П. Какъ сѧ е свѣршилъ той на крѣстѣ-тъ;

Ѡ. Кате казѣваше тѣзи рѣчи: Ѡтче! въ-
твои-тѣ рѣцѣ предавамъ дѡхъ-тъ мой:
разрѣшила сѧ дѡша-та негова ѡ тѣло-то.

П. Що сѧ слѣчило подиръ смѣръ-та негова;

Ѡ. Глахце-то е потемнѡло, земла-та сѧ е
потрѣсила, и мноѡго оумрѣли сѧ воста-
нали изъ свої-тѣ грѡбове.

П. Какъ е станала смѣръ-та негова жертва
за насъ;

Ѽ. Като є оудовлетворила тѣа правосѣдіе-то Божіе за грѣхове-тѣ на сички-тѣ люди, кой-то сѣ былѣ ѿсѣждѣны на вѣчныя смѣрть за тѣхъ (грѣхове): зашѣ сѣсѣ своіа-та скѣпѣ краѣвь є исплатилѣ сичкї-етѣ нашіа грѣхѣвен' дѣлѣ, като єдинѣ кефіль за насѣ-

ГЛАВА 5.

за воскресѣніе-то на Ісѣа Хріста.

П. Подір' смѣрть-тѣ Іисѣсовѣ шѣ сѣ створили сѣсѣ тѣло-то негово;

Ѽ. Погребихѣ го чѣстнѣ оу єдинѣ каменинѣ нѣвѣ грѣвѣ.

П. Кой го погребихѣ;

Ѽ. Іѡсифѣ ѿ Ірїмаѣѣа и Нїкѣдимѣ.

П. Ями неговѣ-тѣ непрїѣтели шѣ сѣ прѣвили при товѣ;

Ѽ. Тѣ като сѣ докѣрахѣ на оумѣ-тѣ, как' той рече, чи шѣ да воскрѣсни оу трѣтї-етѣ дѣнь, постѣвихѣ стражѣ прѣдѣ грѣвѣ-тѣ, и го запечатихѣ.

П. Зашѣ створихѣ товѣ;

Ѽ. Зашѣто сѣ боѣхѣ, да не бѣ дошли оученицы-тѣ мѣ през' ношѣ скрѣтомѣ, и да не бѣ ѿкраднали тѣло-то негово, па послѣ да кѣжѣтѣ на иарѣдѣ-тѣ чи воскрѣсна.

П. Воистинѣ ли воскрѣсни Хрістѣсѣ;

Ѽ. Воистинѣ воскрѣсни сѣсѣ сїлѣ-та си.

П. Оу кой дѣнь є воскрѣсналѣ;

Ѽ. Оу трѣтї-етѣ дѣнь подір' смѣрть-тѣ си.

П. Вѣровахѣ ли тѣтакси Апѣстолѣ-тѣ, да є Хрістѣсѣ востѣналѣ;

Ѽ. Ни сѣ вѣровали тѣтакси, ѣми послѣ и вїдали сѣ го и ѿпїпали сѣ го.

П. Кѣлко вѣме сѣ є бѣвилѣ той сѣсѣ Апѣстолѣ-тѣ подір' воскресѣніе-то си;

Ѽ. Чѣтѣредѣсѣтъ дѣна.

П. Шѣ имѣ є той заповѣдалѣ;

Ѽ. Да иѣжѣтѣ по сичкї-етѣ свѣтѣ, и да проповѣдѣтѣ євангѣліе-то, и да наѣжѣтѣ сички-тѣ нарѣдѣ истиннѣ-та вѣрѣ, и кой-то прїѣмнѣтѣ тѣхнѣ-та наѣкѣ да ги кѣжѣшатѣ и соєдинѣватѣ сѣсѣ свѣтѣ-та цѣрковѣ.

П. Какѣо є наѣчилѣ той насѣ іѡшѣ сѣсѣ оустановлѣніе-то на кѣжѣніе-то;

Ѽ. Нѣй голѣмѣ-та Хрістїѣнскѣ тѣйнѣ, тѣ єсть: как' Ѽтѣцѣ, и Ѽынѣ, и свѣтѣй Дѣхѣ єсть єдинѣ истиннѣй Бѣгѣ.

П. Какѣѣ влѣсть є далѣ на свої-тѣ Апѣстолѣ и на цѣрковѣ-та;

Ѽ. Да ѿпѣшатѣ согрѣшѣніѣ-та на чѣловѣ-цы-тѣ.

ГЛАВА 3. ЗА ВОЗНЕСЕНИЕ-ТО ІСВО ХРВО.

П. **Ш**о є створи́л Ісх оу́ четыредесѣтны-
етѣ дѣнь подѣрѣ воскресѣніе-то си;

Ѡ. Катò испѣли бѡліѣ-та на небѣсны-етѣ
Ѡтѣцѣ, собра сички-тѣ си оученицы на
виданіа на горѣ-та Блѣѡнскѣ, и ги оутѣ-
ши за ѡдѣленіе-то си.

П. Шо ѣмѣ є ѡбѣщѣлѣ тамѣ;

Ѡ. Ѡбѣщѣ ѣмѣ да ѣмѣ провѣди свѣтѣ-етѣ
Дѣхѣ, кой-то щѣ да ѣзлива верхѣ тѣхѣ
дѣрѣ-тѣ си; и щѣ да ги направи добѡль-
ны на ѣсполнѣніе-то на ѣпѡстолскѣ-етѣ
дѣлѣ.

П. И щò іѡще;

Ѡ. Какъ щѣ да ѡстѣни неразлѣченѣ сѣсѣ цѣр-
ковѣ-та си, тѡ єсть сѣсѣ сѣкиго Хрѣстїа-
нина, презъ свѡіѣ-та благадѣть и мѣлѡсть
до свѣршеніе-то на вѣкѣ-тѣ.

П. Какъ сѣ є ѡдѣлилѣ ѡ тѣхѣ;

Ѡ. Катò ги оувѣри сѣсѣ тѣзѣ нелѣжливѣ
ѡбѣщѣніѣ, клѣгословї ги. Пѡслѣ сѣ воз-
несѣ на небѣ-то предѣ Очі-тѣ ѣмѣ.

П. Оу каквѡ стѣніе сѣ нами́ра ѡ тогѣзѣ;

Ѡ. Тѡй катò чѡлѡвѣкъ препрослѣвленъ, и пре-
выше ѡ сичкѣ-та напѣрѣѣ, єть на небѣ-то и
сѣдѣ ѡдѣснѣ-та странѣ на небѣсны-етѣ
Ѡтѣцѣ.

П. Нещѣ ли тѡй пакъ да дѡйде на земліѣ-та;
Ѡ. Непремѣрнѣ щѣ да дѡйди, да сѣди живѣ
и мѣртѣвы оу послѣднѣ-етѣ дѣнь, и тогѣзѣ
щѣ даде и на прѣведѣны-тѣ, и на грѣш-
ны-тѣ прѣвѣ-та плѣтѣ, тѡ єста всѣкомѣ
по рѣботи-тѣ мѣ.

ГЛАВА 4.

ЗА СОШЕСТВІЕ-ТО СВАТАГО ДѣХѣ.

П. **Ш**о є стѣнѣло оу́ десѣтны-етѣ дѣнь по
дѣрѣ възнесѣніе-то на Хрѣстѣ;

Ѡ. Слѣзи свѣтѣ-етѣ Дѣхѣ надѣ ѣпѡстолѣ-
тѣ оу патдесѣтница-та на Іѣдѣи-тѣ.

П. Шо є бѣлѣ патдесѣтница-та Іѣдѣйска;

Ѡ. Бѣлѣ є такѣѣ дѣнь, дѣкто сѣ прѣздѣновѣли
Іѣдѣи-тѣ за товѣ, защѡто оу тѡйзѣ дѣнь
ѣмѣ є бѣлѣ дѣдѣнѣ закѡнѣ-тѣ.

П. Шо сѣ є сѣдѣчѣло сѣ ѣпѡстолѣ-тѣ вѣ тѡй-
зѣ дѣнь;

Ѡ. Тѣ сѣ прѣѣли свѣтѣго Дѣхѣ, тѡ єсть
чѣдѣны дѣровѣ нѣговѣ.

П. Каквѡ дѣйство є произвѣлѣ тѡй оутѣхъ;

Ѡ. Тѡй є просвѣтилѣ тѣхѣны-етѣ оумѣ ка-
тѡ да мѡжѣтѣ да размѣѣѣтѣ свѣтѡ-то
писѣніе на стѣрѣ-етѣ завѣтъ, и є распѣлилѣ
сѣрдѣцѣ-та ѣмѣ сѣ Огнѣ лѣбѡвскѣй.

П. Шо сѣ ѡсѣтили тѣ іѡще оу сѣбѣ си;

Ѡ. Бѣдѣѣ ѡсѡвѣтѣ лѣбѡвѣ камѣ Бѡга.

П. Що сѣ створили тѣ, катò сѣ прїели сватѣ-етѣ Дѣхъ;

Ѡ. Почели сѣ тѣтакси да говорѣхъ различни мѣзыцы, кой-то вѣхъ тогїзї на свѣтѣ-тѣ.

П. Що є прознаменовало това чѣдо;

Ѡ. Прознаменовало є тѣи, какъ тѣ шѣхъ да проповѣдатъ Ѣваггелїе-то на сїчки-тѣ народы, на кой-то сѣ наѣчили мѣзыцы-тѣ ненадежны.

П. Що є створилъ тогѣзї Апòстолъ Пётръ;

Ѡ. Той невидимъ ѿ сватѣ-етѣ Дѣхъ подкаранъ, изговорилъ є єднѣ такѣзї крѣпкъ проповѣдь, да є довелъ много люди во оумиленїе, и ги є оувѣрилъ за Ѣваггелїекѣ-та истинѣ такъ, дѣто до три хїльады хора ѡбѣрна на Хрїстовѣ-та вѣрѣ оу онѣзї дѣнь.

П. Защо є былъ провòденъ Дѣхъ-тѣ сватѣи оу самѣ-етѣ дѣнь на патдесѣтницѣ-та;

Ѡ. За това, катò да сѣ їавї, какъ оу той-зї дѣнь є оустановленъ новѣ-етѣ завѣтъ, оу кой-то є былъ даденъ старѣ-етѣ законъ: и сѣсѣ това да бѣди познано, какъ єдинъ Богъ є истòчникъ и на старѣ-етѣ и на новѣ-етѣ завѣтѣ.

ГЛАВА 5.

за проповѣдь-та на Апòстолы-тѣ.

П. Подїръ прїемнѣванїе-то на сватѣ-етѣ Дѣхъ що сѣ створили Апòстолы-тѣ;

Ѡ. Разсыпахъ сѣ по сїчкї-етѣ свѣтѣ, да проповѣдатъ Ѣваггелїе-то, сїрѣчъ онѣзї дѣто є направилъ и наѣчилъ Хрїстòсѣ на землїѣ-та.

П. На кой пѣрвомъ сѣ проповѣдали;

Ѡ. На їудеї-тѣ: послѣ и на другї народы, дѣто їли никакъ ни сѣ познавали Бога, їли лжливò сѣ мѣлили за Бога, и Богòпочитанїе-то.

П. Коѣ бѣше найпрѣдѣна-та тѣхна проповѣдь;

Ѡ. Да вѣрѣватъ человекѣ-тѣ, и да сѣ покаїхъ, и да сѣ ѡставїхъ ѿ злы-тѣ похòти, и ѿ лошевы-тѣ работи.

П. Какò сѣ наѣчавали тѣ Ѡсобїто народы-тѣ;

Ѡ. Да ѡставѣтѣ їдошлопоклòнство-то, и да сѣ покланїхъ самѣ на истинны-етѣ Бгѣ.

П. їмї їудеї-тѣ какò;

Ѡ. Да познаїхъ Спаситель-етѣ на свѣтѣ-тѣ, и да прїемнѣхъ Ѣваггелїе-то.

П. Сѣсѣ какò оувѣрѣвахъ тѣ наѣкѣ-та си;

Ѡ. Сѣсѣ чѣдесѣ-та, дѣто стрѣвахъ сѣсѣ силѣ-та Бòжїѣ, и сѣ добры-етѣ примѣрѣ на живòтѣ-тѣ си.

П. Я сяса каквò ѿ оутвердѣхъ;

Ѡ. Сясѣ своѣхъ-та крѣвзъ: зашто май сички-тѣ оумрѣхъ ѿ насилнѣ смърть за исти-нѣ-та на Евангеліе-то.

П. Къдѣ проповѣда Петръ;

Ѡ. Оу Іѡдѣа, Сѹрія, и Вгѹпетъ;

П. Амѣ Іѡаннъ гдѣ;

Ѡ. Оу малкѣ-та Асіа.

П. Амѣ Павелъ сѣ лѡка гдѣ проповѣдахъ;

Ѡ. Оу Іѡдѣа, Вллада, Іллырія, и Італіа.

П. Амѣ дрѹги-тѣ Апостолы, и седемдесѣтъ-тѣ оученицы Христòвы къдѣ;

Ѡ. Оу различни мѣста по земли-та, и доведохъ цѣлы народы оу вѣрѣ-та Хвѣа, ѿ кой-то сѣ собрали єднѣ цѣрковѣ.

П. Какъ сѣ назовахъ онѣзи дѣто пріеихъ вѣрѣ-та Христòвѣ;

Ѡ. Христіани ѿ Христа.

П. Къдѣ сѣ называхъ первомъ такъ:

Ѡ. Оу Антиохіа. (градъ оу Сѹрія.)

ГЛАВА І.

за писаніа-та на Апостолы-тѣ

П. Какъ почихъ Апостолы-тѣ;

Ѡ. Испервомъ почихъ ненаписаннѣ, а послѣ єднѣ ѿ тѣхъ написаннѣ за оумноженіе и оутверденіе на Хртіанскѣ-та вѣрѣ.

П. Кой сѣ написали Евангеліе-то, сирѣчь жи-вотѣ-тѣ и наѣкѣ-та на Христа;

Ѡ. Матѣй, Марко, Лѡка, и Іѡаннъ, кой-то за това сѣ казѹватѣ Евангелісты.

П. Ни є ли написалъ Евангелістѣ Лѡка дрѹ-гѣ нѣкоѣхъ книгѣ;

Ѡ. Тòй є написалъ дѣлїа-та на Апостолы-тѣ, дѣто повѣстава начало-то и оумно-женіе-то на первѣ-та Христòвѣ цѣрковѣ, сирѣчь сички-тѣ онѣзи, дѣто сѣ слѹчи-хъ ѿ вознесеніе-то Христòво до дохожда-ніе-то Павлово оу Римѣ.

П. Кой ѿ дрѹги-тѣ Апостолы писахъ;

Ѡ. Апостолъ Петръ, Іѡаннъ, Іакѡвъ, и братѣ мѡ Іѡда, и предѣ сички-тѣ тѣзи Апостолъ Павелъ.

П. Каквò є писалъ Апостолъ Павелъ;

Ѡ. Писалъ є четырєнадесѣтъ спасительны посланіа (писмѣ), єднѣ ко цѣлы цѣркови илѣ общества, а дрѹги ко єднѣ благо-честивѣ мѣжіе.

П. Я каквò є писалъ Апостолъ Петръ;

Ѡ. Тòй є писалъ двѣ собòрны посланіа ко разсѣланы-тѣ ѿ Іѡдѣи Христіани.

П. Амѣ Іѡаннъ, ѿсвѣнь Евангеліе-то, кой дрѹги книги є писалъ;

Ѡ. Три посланіа (επισολας), и ѿкровеніе-то (την αποκαλυψιν), оу коє-то предказѹва за состоаніе-то дѣто щє да бѣде на Хри-стòвѣ-та цѣрковѣ.

П. Ями Іакѡв' и брат' мѡ Іѡда що сѣ писали;
 Ѡ. Гдѣ по єдно соборно посланіе кѣмто
 онѣзи дѣто вѣрѡвахъ на Хртѣ.

П. Немамы ли ѡ тѣхъ ненаписаннѡ нѣкое
 кратко исповѣданіе на вѣрѣ-та:

Ѡ. Имамы свашенны-етѣ сѹмболѣ, кой-то
 сваты-тѣ Ѡтцѣ на пѣрвы-етѣ и втѡры-ет'
 Вселѣнски Соборѣ испѣлнихъ, и катѡ го раз-
 дѣлихъ на 12. членѡе по число-то на два-
 надесятъ-тѣхъ Апѡстолѣ, го предадохъ
 на Христіани-тѣ катѡ єдинѣ добѣрѣ ка-
 нѡнѣ на вѣрѣ-та.

П. Кой є тѡйзи свати сѹмболѣ;

Ѡ. Тѡйзи: вѣрѡвам' оу єдного Бѡга, и проч:

Г Л А В А ІІ.

за оустановленіе-то на Апѡтолы-тѣ.

П. **Ш**о сѣ оурѣдили іѡще Апѡстолѣ-тѣ оу
 Христѡвѣ-та цѣрковѣ;

Ѡ. Оурѣдихъ нѣкои свашены Ѡбѣдѣ, оу
 кой-то презъ видѣны-тѣ знацы дава
 Бѡгѣ невидимы-етѣ си дарѣ на онѣзи
 дѣто вѣрѡватѣ.

П. Бак' сѣ казѡватѣ тѣзи свашены Ѡбѣдѣ;

Ѡ. Таинства.

П. Кѡлко сѣ тѣ;

Ѡ. Гѣдемь: а) крѣщеніе-то. б) сватѡ-то
 мѹро. в) причащеніе-то. д) покаѣніе-то

е) свашенство-то. з) чѣстны-етѣ бракѣ.
 ж) сватѡ-то мѹсло.

П. Как' бѣваше крѣщеніе-то оупѣрѡвѣ-та Хри-
 стѡвѣ цѣрковѣ;

Ѡ. Презъ три потѡпѣніѣ на крѣщѣемы-ет'
 оу водѣ-та, на име-то на свата Трѡйца,
 сѣрѣчь на Ѡтцѣ, и на Сына, и на сватѡго
 Дѡха по заповѣданіе-то на Спасителя-тѣ.

П. Ѡ кадѣ сѣ оурѣди сватѡ-то мѹро;

Ѡ. Ѡ рѣкоположеніе-то сѣсѣ молѣніе, дѣто
 прѣвахъ Апѡстолѣ-тѣ на дѣ онѣзи дѣ-
 то сѣ крѣщѣвахъ.

П. Как' сѣ совершѣваше и сѣ прѣдаваше Бѡ-
 жіе-то причащеніе;

Ѡ. Совершѣваше сѣ презъ благословеніе-то на
 хлѣбѣ-тѣ и на вѣно-то сѣсѣ молѣніе и бла-
 годареніе кѣ Бѡга, и сѣ прѣдаваше на
 вѣрны-тѣ, и сѣсѣ двѣ-тѣ тѣзи по оурѣ-
 деніе-то на Спасителя-тѣ.

П. Как' бѣваше покаѣніе-то;

Ѡ. Спѣрвомѣ бѣваше іѡвнѡ прѣд' цѣрковѣ-та
 (прѣд' хѡра-та), а послѣ сѣ порѣди тай-
 нѡ прѣд' єдного Іерѣѣ.

П. Как' бѣваше свашенство-то;

Ѡ. Презъ рѣкоположеніе-то на вѣпѣскопы-тѣ
 вѣрхѣ посвашенны-тѣ сѣсѣ молѣніе и сѣсѣ
 оусѣрднѡ прошеніе на сѣчкѣ-та цѣрковѣ.

П. Ями чѣстны-етѣ брак' как' бѣваше;

Ѡ. По правило-то церковно през' благословѣ-
ніе-то на Іерей-етѣ съ молѣніе и пѣніе.

П. И как' сѣѣ-то мѣсло (ευχέλαιον);

Ѡ. Презъ молѣніе-то на Ѡбѣщѣнницы-тѣ цер-
ковны сѣсѣ помѣзаніе-то на колѣны-етѣ
сѣсѣ ѣлей-етѣ (мѣсло-то).

П. Ѡсѣѣнь тѣзѣ свѣщѣнны Ѡбѣщѣнны ни сѣ
ли предѣли Апѣстолы-тѣ дрѣго нѣщо не-
написанно на церковѣ-та;

Ѡ. Предѣдохъ на нѣѣ иѣз' оустѣ иѣки по-
рѣдоцы и Ѡбѣщѣе за благолѣпіе, иѣли оу
воспоминаніе на ѣдны дѣла Бѣжѣи, иѣли
къ воздержаніе на страсти-тѣ, какѣ-то ѣ
оукрашеніе-то на Іерей-тѣ оу свѣщѣнны-тѣ
церковны слѣжбы: оукрашеніе-то на Божѣ-
ственны-тѣ церкви сѣсѣ иѣконы-тѣ и дрѣ-
ги подобѣ: знаменіе-то на чѣстны-етѣ
Крѣстѣ: Праздники-тѣ на ѣдны слѣбны
дны: Четыредесатоднѣбны-етѣ Цѣстѣ, и
Пѣстѣ-тѣ оу всѣкѣ Ѡрѣдѣ и оу всѣкѣ Пѣ-
токѣ на годѣнѣ-та за страданіе-то и
сѣжѣ-тѣ на Хрѣстѣ и проч., кой-то не-
написаны оучѣніѣ на Апѣстолы-тѣ и на На-
слѣдники-тѣ тѣхны намірат' сѣ оу писѣ-
ніѣ-та на сѣѣ-тѣ Ѡтцѣ на пѣрвы-тѣ дѣ
вѣковѣ на Хрѣстіанство-то.

ГЛАВА ВІ.

за церковнѣ-та Іерархѣѣ.

П. Бѣрхѣ сѣчки-тѣ тѣзѣ какѣ направихъ
Апѣстолы-тѣ;

Ѡ. Нарѣдихъ Іерархѣѣ-та, сѣрѣчь оуправлѣ-
ніе-то на церковѣ-та.

П. Ѡсѣсѣ какѣ порѣдѣніе;

Ѡ. Ѡпредѣлихъ оу церкви-тѣ, дѣто оу-
сновѣхъ Ѡсѣбѣбѣ Пѣстыри и Ѡлѣжѣте-
ли, сѣрѣчь Ѡпѣскопы, Прѣсѣвѣтеры (Іерей),
Дѣѣконы и Дѣѣконицы.

П. Какѣ дѣло иѣмахъ Ѡпѣскопы-тѣ;

Ѡ. Посѣщѣвахъ церкви-тѣ и наѣчѣвахъ на-
рѣдѣ-тѣ рѣчь-тѣ Бѣжѣѣ.

П. Иѣи какѣ Прѣсѣвѣтеры-тѣ;

Ѡ. Ѡсѣрѣшѣвахъ тѣѣнства-та церковны, и
наѣчѣвахъ подобѣнѣ вѣрны-тѣ, оучѣніѣ-та
на благочѣстіе то.

П. Иѣи Дѣѣконы-тѣ какѣ дѣло иѣмахъ;

Ѡ. Тѣѣ помѣгахъ на Ѡпѣскопы-тѣ и на Прѣ-
сѣвѣтеры-тѣ оу Ѡбѣщѣнно-то сѣвершѣніе,
иѣмахъ грѣжѣ-та на сѣромѣси-тѣ, и слѣ-
жѣхъ на колѣны-тѣ.

П. На какѣ оупотрѣбѣвахъ Дѣѣконицы-тѣ;

Ѡ. На крѣщѣніе-то на момѣчета-та, на слѣ-
жѣніе-то на болѣны-тѣ, и на прѣѣмѣ-тѣ на
неболѣнницы-тѣ.

П. Каквы́ человѣцы сѧ пріѣмахъ на това́;

Ѡ. Оукрашѣны сѧ всѧкъ добродѣтель и оу-
ченіе, сирѣчь трѣзвены, цѣломудрены,
смирennomудрены, воздержательны, стран-
нолюбивы, и пошчительны.

П. Държѣше ли сѧ ѣднѧ въпископіа ѿ дрѹгъ;

Ѡ. Ни сѧ държѣше, ѧми вѣхъ сички-тѣ ѣди-
нодушны и согласны оу исповѣданіе-то
на вѣръ-та.

П. Нѣмахъ ли цѣркови-тѣ нѣкоѧ Прівілегіа
ѣднѧ на дрѹгъ;

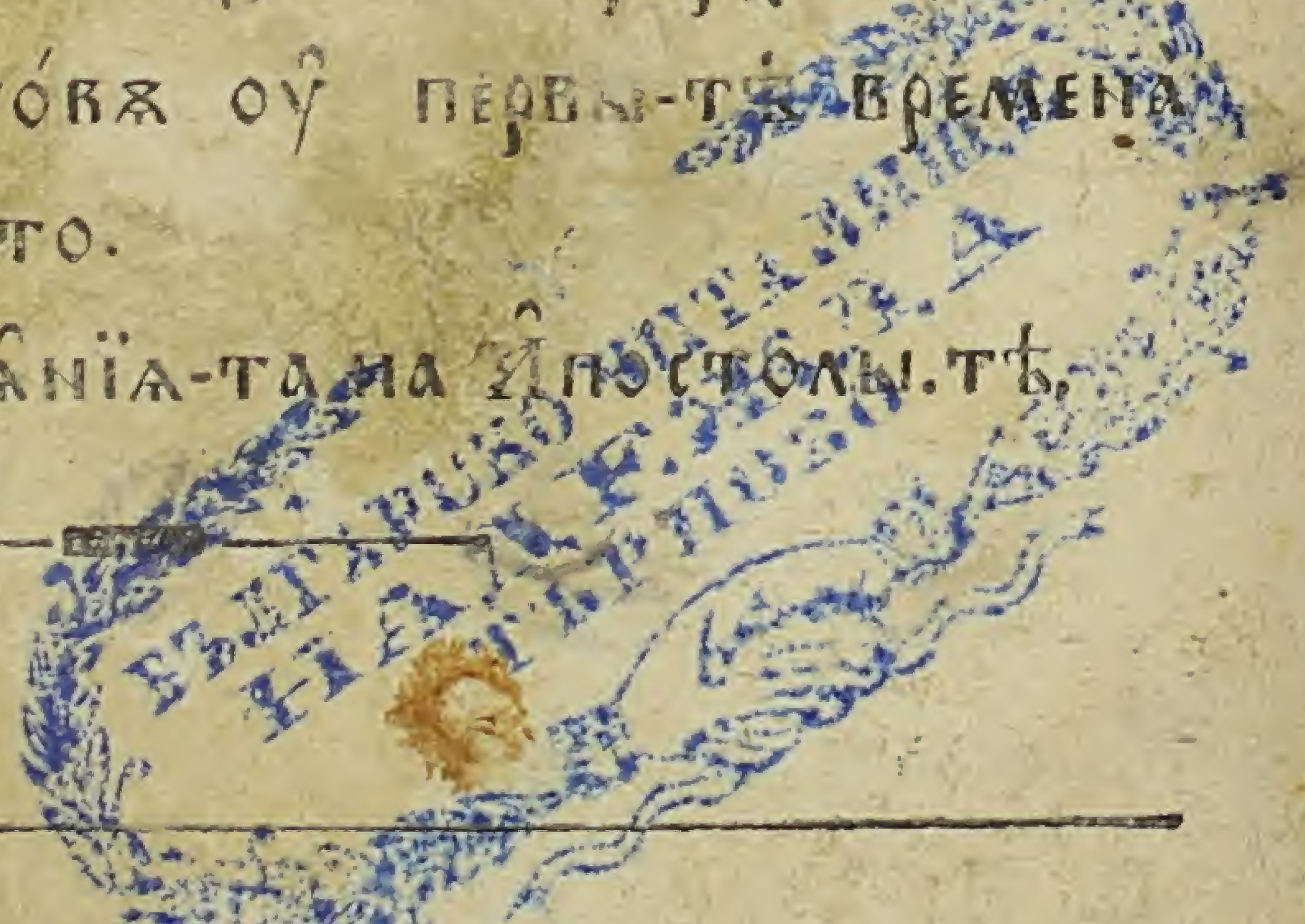
Ѡ. Никакъ, ѧми вѣхъ сички-тѣ оу равно до-
стоинство.

П. Коѧ цѣркова бѣше оу време-то на Апосто-
лы-тѣ огладало на дрѹги-тѣ;

Ѡ. Іерусалимска-та, коѧ-то бѣше найпрѣдѣ-
на-та на Хрістіанскъ-та любовь и согласіе.

П. Дѣ можемъ да видимъ Іерархіа-та на
цѣрковъ-та Хрістовъ оу первы-тѣ времена
на Хрістіанство-то.

Ѡ. Помного оу дѣѧніа-та на Апостолы-тѣ.

Budae die 17. Maii 1825.

Potest imprimi

Georgius Petrovics m. p.

Censor Librorum.

